

Det kan formentlig have sine uheldige Sider at opretholde Reglen om, at Afstemningen i de kollegiale Retter altid foregaar efter Tjenestealder, og man foreslaar derfor under Nr. 185 at ændre dette derhen, at Afstemningsordenen fastsættes ved Lodtrækning. — Forslaget under Nr. 190 gør det muligt, at Sagsøgeren kan faa Dom straks og særskilt for den mulig ubestridte Del af hans Fordring. — Ved Forslaget Nr. 195 tilsigtes ingenlunde at ophæve den Hovedregel, at den tabende Part bør betale Sagens Omkostninger, men da man paa den anden Side heller ikke bør afskrække Folk fra at søge Rettens Afgørelse af Spørgsmaal, som virkelig ere tvivlsomme og betydningsfulde, har man ønsket at gøre det noget lettere at anvende Undtagelsesbestemmelsen. I Forbindelse hermed staar Forslaget Nr. 196, som giver Retten Adgang til at lempe den tabendes Erstatningspligt noget overfor Modpartens Udlæg til Sagførersalær.

Udvalget har ikke kunnet følge Lovforslaget i den fuldstændige Afskaffelse af de nu bestaaende Forligskommissioner og Mæglingen ved dem, jfr. Kapitel XIII (§§ 139—144). Erfaringen har vist, navnlig paa Landet og i det hele paa Steder, hvor der kan forudsættes personligt Kendskab og beslægtet Tankegang mellem Parterne og Forligsmæglerne, at mange Sager ere blevne forligte, som under andre Forhold neppe vilde være blevne det, særlig heller ikke ved Retten. Og selv i de større Stæder, navnlig Kjøbenhavn tør man ikke kaste Vrag paa de gode Resultater, som Forligskommissionerne der have opnaaet. Disse have imidlertid, efter hvad der foreligger for Udvalget, vist sig at være bedre, hvor det — som ved Sø- og Handelsrettens Forligskommission — har staaet Parterne frit for at lade møde ved Sagførere eller disses Fuldmægtige, som ere inde i Sagen, end ved de andre Kommissioner, hvor Mødet som oftest besørges af professionelle Bude, der ikke kende Sagen og derfor i Virkeligheden savne baade Øyne og Bemyndigelse til at føre en frugtbar Forligsforhandling. Derfor foreslaar man at udvide Reglerne for

Møde ved hin Kommission til alle de andre i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg. Paa den anden Side har man ikke villet udvide Forligskommissionernes Virksomhed udover deres hidtil gældende Omraade og foreslaar derfor, at hvor Mæglingen hidtil er foregaaet ved Retten (i mindre Gældsager og private Politisager) skal den vedblivende foretages der. — Af de hertil sig sluttende Regler i de følgende Paragraffer har man i den ny § 141 (Nr. 208) samlet, hvad der kan forenes med den foreslaaede Affattelse af § 140 (Nr. 207). — Det er dog ikke hermed Meningen at afskaffe Retternes Adgang til, saa snart de finde Sagens Stilling og Parternes Sindelag egnet dertil, ogsaa at mægle Forlig. Hertil sigter den under Nr. 253 foreslaaede Ændring i § 276.

Det synes for haardt (ifald Lovforslagets Tekst bør forstås saaledes) at paalægge en Part Omkostningerne ved de Tvangsforanstaltninger, som § 153 lægger i Rettens Hånd overfor et modvilligt Vidne, især da det her med Føje kan siges at dreje sig om en Samfundsinteresse: Respekten for Retten og dens Virksomhed. Man foreslaar det derfor under Nr. 214 udtrykkelig fastsat, at disse Udgifter bæres af det offentlige.

Da de nu brugelige Edsformaningstaler indeholder Udtalelser, som formentlig overskrider Grænserne for menneskelig Myndighed, foreslaas det under Nr. 222 b. udtrykkelig at afskaffe dem. — Den Ret, som § 271 giver Højesteret til at tillade en Sags Genoptagelse, aabner Mulighed for, at Retten kan blive overbebyrdet med grundløse Andragender og at dens Stilling til Sagens fornyede Afgørelse kan blive foregrebet. Man foreslaar derfor under Nr. 252 at overføre denne Myndighed, som man dog ikke ønsker helt at afskaffe, til Regeringen.

Med Hensyn til § 303 savner man tilstrækkelig Grund til at give enhver „Slægtning“, hvor fjernt hans Slægtskab med de paagældende end er, Adgang til at rejse Spørgsmaal om dennes Umyndiggørelse, især da Øvrigheden efter 2det Stykke har det i sin Magt paa Andragende fra